

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS RETSBOG**

Den 9. november 2015 kl. 09:30 satte Østre Landsret retten i retsbygningen, Bredgade 59, København.

Som dommer fungerede landsdommer Ejler Bruun, jf. retsplejelovens § 7, stk. 1, 2. pkt.

Der foretoges

3. afd. nr. B-3448-14:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)
- 11)
- 12)
- 13)
- 14)
- 15)
- 16)
- 17)
- 18)

19)

20)

21)

22)

23)

(advokat Christian Harlang, besk. for alle)

mod

Forsvarsministeriet

(Kammeradvokaten

v/advokat Peter Biering)

Retsmødet blev holdt for åbne døre.

For sagsøgerne mødte advokat Christian Harlang.

For sagsøgte mødte advokat Peter Biering.

Der fremlagdes brev af 21. april 2015 med bilag 99 fra advokat Christian Harlang, processkrift A af 21. oktober 2015 med bilag AØ-AAD fra advokat Peter Biering, processkrift 2 af 3. november 2015 fra advokat Christian Harlang og brev af 3. november 2015 med bilag BA-BV og støttebilag A fra advokat Peter Biering.

Endvidere fremlagdes bilag 100 og bilag 101, anmodninger om aktindsigt til henholdsvis justitsministeriet og forsvarsministeriet.

Det tidligere fremlagte var til stede.

Advokat Biering oplyste, at sagsøgte ikke ønsker at forfølge spørgsmålet om sagsøgernes partsevne og derfor overlader det til landsretten at afgøre, om retten ex officio vil påse, at der er partsevne. Han bemærkede i den forbindelse, at der synes at være store divergenser i oplysningerne om de forskellige sagsøgers identitet.

Sagsøgte anmodning om delforhandling af spørgsmålet om forældelse af sagsøgernes påstand 1 og spørgsmålet om afvisning af sagsøgernes påstand 2 blev forhandlet.

Advokat Harlang gjorde vedrørende forældelsesspørgsmålet gældende, at de danske forældelsesregler ikke gælder ved tortur, idet dette vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, jf. EMRK art. 13, og torturkonventionen. Han gjorde videre gældende, at forældelse må anses som suspenderet og at forældelseslovens § 14 finder anvendelse. Det er efter hans opfattelse nødvendigt at afhøre sagsøgere og vidner for at kunne tage stilling til, om kravene er forældet. Det er blandt andet nødvendigt at beskæftige sig med disse oplysninger fra sagsøgere og vidner i relation til spørgsmålet om såvel tortur som suspension af forældelse. Det vil være uheldigt at sætte sagsoplysningen i bero på en delforhandling

Advokat Biering gjorde vedrørende forældelsesspørgsmålet gældende, at hverken EMRK eller torturkonventionen finder anvendelse, eftersom Danmark ikke havde jurisdiktion. Reglerne i EMRK art. 13, og torturkonventionen er i øvrigt ikke til hinder for, at de danske forældelsesregler anvendes. Der vil være procesøkonomi i en delforhandling, idet spørgsmålet om forældelse bør kunne behandles og afgøres uden omfattende bevisførelse og afhøringer.

Advokat Biering gjorde vedrørende afvisningsspørgsmålet gældende, at sagsøgernes påstand 2 er for uklar til at blive påkendt. Det er uklart, hvem påstanden retter sig mod, og sagsøgerne har ikke retlig interesse i at få påkendt en sådan generel påstand. Det må i øvrigt afvises, at den danske stat har en undersøgelsespligt, når staten ikke havde jurisdiktion, og når der ikke er tale om en undersøgelse vedrørende muligt strafansvar.

Advokat Harlang gjorde vedrørende afvisningsspørgsmålet gældende, at undersøgelsespligten for den danske stat ikke kan forældes, idet denne pligt må gå forud for principper om forældelse. Han fastholdt, at den danske stat må antages at have haft jurisdiktion, og at sagsøgerne må have krav på en officiel undersøgelse med hensyn til, om der har fundet tortur sted. Han henviste til de syv synspunkter, der fremgår af bilag 1A, underbilag 13, side 13.

Efter en pause besluttede landsretten, at spørgsmålet om forældelse af sagsøgernes påstand 1 og spørgsmålet om afvisning af sagsøgernes påstand 2 skal udskilles til særskilt og forloids behandling, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1. Der kan ikke foretages afhøringer af sagsøgere eller vidner under delforhandlingen. I stedet lægges det under delforhandlingen hypotetisk til grund, at sagsøgerne i perioden 25. november 2004 til medio februar 2005 kan

have været udsat for tortur eller umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf, jf. EMRK artikel 3, og det allerede foreliggende materiale kan anvendes.

Landsretten besluttede samtidig, at eventuelle udestående opfordringer og editionsbegæring samt anmodningen om afhøring af fhv. forsvarsminister Søren Gade sættes i bero på resultatet af den særskilte forhandling.

De ovenstående beslutninger er truffet, fordi det ikke kan afvises, at den særskilte behandling kan afslutte sagen.

Retten bestemte, at der skal afsættes 4 retsdage til delforhandlingen, og at denne skal berammes snarest muligt.

Retten hævet.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 19-11-2015

Marianne Rou
Kontorfuldmægtig